[2020] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1093

ਰਾਜੇਸ਼

ਬਨਾਮ

ਨੇਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 730/2020)

ਨਵੰਬਰ 04,2020

[ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਡੀ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973:

ਸੈਕਸ਼ਨ. 125 ਅੰਤਰਿਮ ਦੇਖਭਾਲ-ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਅਪੀਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਪਤੀ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ। .

ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਨੂੰਨਃ

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ/ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਲਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। 15 (3) ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬਲਿਤ। 39 ਸੰਵਿਧਾਨ-ਯੂ/ਆਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼। 142 - ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜੋ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਗੇ; ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ; ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ; ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ-ਭਾਰਤੀ ਕਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। 15 (3) , 39 ਅਤੇ 142-ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਸਪੈਸ਼ਲ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1954-ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955-ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ, 1956-ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005।

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਮ ਨਿਰਦੇਸ਼/ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਅਦਾਲਤ।

ਰੱਖਿਆਃ ਏ. ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ @

ਰੁਪਏ. 15,000 / - ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪੀ. ਐੱਮ. ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2-ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ Rs.10,000 ਪੀ. ਐੱਮ. ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 12 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ @Rs.15,000/- ਪੀ. ਐੱਮ. ਕਰੋ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ। 125 Cr.P.C. ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ। s.128 Cr.P.C. ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਓ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ। 125 Cr.P.C. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਯੂ/ਐੱਸ ਦੀ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ। 125 C Cr.P.C, ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ। [ਭਾਗ A (x)] [1111-F-H; 1112-ਏ-ਸੀ]

ਬੀ. ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਬਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼/ਨਿਰਦੇਸ਼

1.1 . ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਰਭਰ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਹਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (3), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। [ਭਾਗ ਬੀ] [1112-ਜੀ-ਐਚ; 1113-ਬੀ]

ਕਪਤਾਨ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਕੌਸ਼ਲ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀਨਾ ਕੌਸ਼ਲ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1978) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 70: [1978] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 782-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

1.2 ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ/ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਬੱਚਿਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ/ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੈ। [ਭਾਗ ਏ ਏ (iii)] [1108-ਜੀ-ਐਚ; 1109-ਏ-ਸੀ]

1.3 ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਹਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ 1954 ("ਐੱਸਐੱਮਏ"), 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਐਕਟ, 2005 ("ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ") ਤੋਂ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਹੋਵੇ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਜਿਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। [ਭਾਗ ਬੀ] [1113-ਈ-ਐੱਫ]

1.4 ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ, ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। [ਭਾਗ ਬੀ] [1112-ਐੱਫ-ਜੀ]

ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ:

2.1 ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼. ਇਸ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ/ਪਤੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ ।] [1113-ਜੀ; 1114-ਐੱਫ-ਜੀ]

ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1969) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 802: [1970] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 565-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

2.2 ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ: (i) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ।ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਸਮਾਯੋਜਨ ਜਾਂ ਸੈੱਟ-ਆਫ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ; (ii) ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (iii) ਜੇ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸੋਧ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹੀ ਕਾਰਵਾਈ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ VI (ਏ)] [1162-ਈ-ਐਚ; 1163-ਏ]

ਚੰਦ ਧਵਨ ਬਨਾਮ। ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਧਵਨ (1993) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 406 : [1993] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 954; ਸੁਦੀਪ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਧਾ ਚੌਧਰੀ (1997) 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 286-'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਆਰ. ਡੀ. ਵੀ. BD 2019 VII AD (ਦਿੱਲੀ) 466; ਤਨੁਸ਼੍ਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਵੀ. A.S.Moorthy 2018 SCC ਔਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 7074 ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਮੰਜੁਲਤਾ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2008 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ 139; ਮੋਹਨ ਸਵਰੂਪ ਚੌਹਾਨ ਬਨਾਮ। ਮੋਹਿਨੀ (2016) 2 ਐਮ. ਪੀ. ਐਲ. ਜੇ. 179 ; ਸੁਜੀਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਨਾਮ. ਤੁਲਿਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ (2017) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 15484; ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ। ਤਪਤੀ ਦਾਸ 2015 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 9554-ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ।

ਪੰਡਿਤਰਾਓ ਚਿਮਾਜੀ ਕਲੁਰੇ ਬਨਾਮ ਗਿਆਬਾਈ (2002) 2 ਮਾਹ ਐਲ. ਜੇ. 53; ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਬਨਾਮ. ਪਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਓਰਸ। 2020 ਏਅਰ 4355; ਭਗਵਾਨ ਦੱਤ ਬਨਾਮ। ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ (1975) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 386: [1975] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 483; ਚਤੁਰਭੁਜ ਬਨਾਮ. ਸੀਤਾਬਾਈ (2008) 2 SCC 316: [2007] 12 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 577; ਭੁਵਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੀਨਾ ਅਤੇ ਓਰਸ। (2015) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 353 [2014] 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 858; ਚਾਨਮੁਨੀਆ ਬਨਾਮ। ਵੀਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਅਤੇ ਅਨਰ। (2011) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 141: [2010] 12 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 223; ਕਮਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਵੀ. ਐਮ. ਆਰ. ਮੋਹਨ ਕੁਮਾਰ (2019) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 491: [2018] 13 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 505; ਹੀਰਾਲ ਪੀ. ਹਰਸੋਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਵੀ ਕੁਸੁਮ ਨਰੋਤਮਦਾਸ ਹਰਸੋਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2016) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 165: [2016] 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 515; ਡੀ. ਵੇਲੁਸਾਮੀ ਬਨਾਮ ਡੀ. ਪਚਾਈਮਲ (2010) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 469 [2010] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 706; ਇੰਦਰਾ ਸਰਮਾ ਬਨਾਮ.ਵੀ. ਕੇ. ਵੀ. ਸਰਮਾ (2013) 15 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 755 [2013] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1019; ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਆਹੂਜਾ ਬਨਾਮ ਸਨੇਹਾ ਆਹੂਜਾ ਸੀ. ਏ. ਨੰ. 2483/2020; S.R.Batra v. ਤਰੁਨਾ ਬੱਤਰਾ (2007) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 169: [2006] 10 ਸਪਲਾਇਰ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1206; ਰਾਕੇਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮਲਹੋਤਰਾ (2020) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 239; ਨਾਗੇਂਦਰੱਪਾ ਨਾਟੀਕਰ ਬਨਾਮ. ਨੀਲੰਮਾ (2014) 14 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 452: [2013] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 426-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨਃ

3.1 ਐਚਐਮਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (24.09.2001 ਤੋਂ 2001 ਦੇ ਐਕਟ 49 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ), ਅਤੇ ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਤੀਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ। (24.09.2001 ਤੋਂ

2001 ਦੇ ਐਕਟ 50 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਂ-ਬੱਧ ਮਿਆਦ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਰੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡੌਕਟ ਦਬਾਅ, ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੁਲਤਵੀ, ਅੰਤਰਿਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ, ਆਦਿ। ਸਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ II (i)][1138-G-H; 1139-ਏ-ਬੀ

3.2 ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਅਨੁਮਾਨ-ਕੰਮ ਜਾਂ ਮੋਟਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਘੱਟ ਸਮੱਗਰੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਹੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ II (ii)][1139- C-D

3.3 . ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗੀ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ II (iii)] [1139-F-H; 1140-A]

3.4 ਇੱਕ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਲਿਵ-ਇਨ-ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ, ਸਾਂਝੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਮਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ

ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ।ਅੰਤਰਿਮ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲਗਭਗ ਰਕਮ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ II (iv) (v)] [1140-ਬੀ-ਡੀ]

ਪੁਨੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ। ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਆਈ. ਐਲ. ਆਰ. (2012) । ਦਿੱਲੀ 73; ਕੁਸੁਮ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ। ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ (2014) 214 ਡੀ. ਐੱਲ. ਟੀ. 493; ਕੁਸੁਮ ਸ਼ਰਮਾ III. ਐੱਮ. ਏ. ਐੱਨ. ਯੂ./ਡੀ. ਈ./2406/2017; ਕੁਸੁਮ ਸ਼ਰਮਾ IV 2017-(2018) 246 ਡੀ. ਐੱਲ. ਟੀ. 1; ਕੁਸੁਮ ਸ਼ਰਮਾ V ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 06.08.2020-ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ।

3.5 ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ । ਅਤੇ II ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਆਬਾਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮਾਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੇਘਾਲਿਆ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਨਕਲੋਜ਼ਰ III ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ II (ix & x)] [1141-G-H; 1142-C-D]

3.6 ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਫਾਰਮੈਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨਃ (a) ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; (ਅ) ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ; (ਸੀ) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੁਲਾਸਾ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ। ਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੀ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਲਤਵੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ 'ਤੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ II (xi)] [1142-ਡੀ-ਐਚ; 1143-ਏ-ਸੀ]

3.7 ਉਪਰੋਕਤ ਫਾਰਮੈਟ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਵੇਗ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਖੁਲਾਸਾ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਖੁਲਾਸਾ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੁਖੀ ਧਿਰ ਐੱਫ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ 11 ਤਹਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੋ। ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ X ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 165 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।ਇਸ ਲਈ. ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਕਸਰ ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 106 ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872, ਜੇ ਜਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹਨ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ ॥ (xi)] [1143-ਸੀ-ਐਚ]

3.8 ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੁਕਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਧਿਰ ਇੱਕ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ/ਪੂਰਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ ॥ (xi)] [1144-ਏ-ਬੀ]

3.9 ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਯੂ/ਐੱਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। 340 Cr.P.C., ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ ॥ (xi)] [1144-ਬੀ-ਸੀ]

3.10 ਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ("ਈ. ਡਬਲਿਊ. ਐੱਸ".), ਜਾਂ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ("ਬੀ. ਪੀ. ਐੱਲ".) ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਆਮ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਨ, ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਬੰਧਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ, ਨਵੀਨਤਮ ਚਾਰ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਸਲਾਹਕਾਰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ ॥ (xi)] [1144-ਸੀ-ਈ]

ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ

4.1 ਭਾਈਵਾਲ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਮਦਨ, ਖਰਚੇ, ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ

ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਵਿਆਹ ਐੱਫ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਅਸਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਵਾਜਬ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਿਰਾਸਤ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪਤੀ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ/ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ/ਨਿਵੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਏ ਬਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ II (xi)] [1144-F-H]

4.2 ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ I, II ਅਤੇ III, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਬੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ VI (ਬੀ)] [1163-ਬੀ-ਸੀ]

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡਃ

5.1 ਉਹ ਕਾਰਕ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤੋਲਣਗੇ ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ; ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ; ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯੋਗਤਾ; ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਹੈ; ਕੀ ਆਮਦਨੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਦੀ ਸੀ; ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ; ਕੀ ਉਹ ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ; ਕੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਾਲਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ; ਗ਼ੈਰ-ਕੰਮਕਾਜੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਢਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III (i)] [1145-ਡੀ-ਐਫ; 1146-ਬੀ]

ਮਨੀਸ਼ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਅਕਾਂਕਸ਼ਾ ਜੈਨ (2017) 15 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 801: [2017] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 702-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਜ਼ਸਬੀਰ ਕੌਰ ਸਹਿਗਲ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1997) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 7: [1997] 3 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 529; ਵਿੰਨੀ ਪਰਮਵੀਰ ਪਰਮਾਰ ਬਨਾਮ. ਪਰਮਵੀਰ

ਪਰਮਾਰ (2011) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 112 [2011] 9 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 371-- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5.2 ਪਤੀ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਆਮਦਨ, ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਵਾਜਬ ਖਰਚੇ, ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਉਚਿਤ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ ਅਤੇਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III (i ਅਤੇ ii)] [1146-C, E-F]

ਰੀਮਾ ਸਾਲਕਨ ਬਨਾਮ. ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ ਸਾਲਕਨ (2019) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 303 [2018] 12 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 350; ਚਤੁਰਭੁਜ ਬਨਾਮ. ਸੀਤਾ ਬਾਈ (2008) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 316 [2007] 12 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 577-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ।

5.3 ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ। ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿੱਤੀ ਰਾਹਤ ਢੁਕਵੀਂ, ਨਿਰਪੱਖ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ 'ਸੀ' ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਦੀ ਸੀ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III (iii ਅਤੇ iv)] [1147-ਏ, ਸੀ-ਡੀ]

5.4 ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਕਾਰਕ ਵੀ ਢੁਕਵੇਂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਮਰ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿੱਥੇ ਪਤਨੀ ਕੁਝ ਆਮਦਨ ਕਮਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ। ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਅਪੰਗਤਾ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰੀ, ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬੱਚੇ/ਬੱਚੇ/ਨਿਰਭਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਕ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਹੀਂ ਹਨਸੰਪੂਰਨ, ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕ/ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III (vi) ਅਤੇ VI (c)] [1148-ਬੀ; 1163-ਡੀ]

ਭਾਰਤ ਹੇਗੜੇ ਵੀ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਸਰੋਜ ਹੇਗੜੇ 140 (2007) ਡੀ. ਐਲ. ਟੀ. 16; ਸ਼ੈਲਜਾ ਅਤੇ ਅਨਰ। ਵੀ. ਖੇਬਬੰਨਾ (2018) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 199; ਸੁਨੀਤਾ ਕਚਵਾਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਵੀ. ਅਨਿਲ ਕਚਵਾਹਾ (2014) 16 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 715; ਸ਼ਮੀਮਾ ਫਾਰੂਕੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹਿਦ ਖਾਨ (2015) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 705: [2015] 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 137-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਆਹੂਜਾ ਬਨਾਮ ਸਨੇਹਾ ਆਹੂਜਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2483/2020 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 15.10.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਚਤੁਰਭੁਜ ਵੀ. ਸੀਤਾ ਬਾਈ (2008) 2 SCC 316: [2007] 12 ਜੀ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 577; ਸੰਜੇ ਦਾਮੋਦਰ ਕਾਲੇ ਬਨਾਮ. ਕਲਿਆਣੀ ਸੰਜੇ ਕਾਲੇ (2020) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਬੌਮ 694; ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬੋਧਰਾਜ ਵੀ. ਸ਼ਿਲਾ ਰਾਣੀ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ 1968 ਦਿੱਲੀ 174 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈਃ

6.1 ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 125 (2) Cr.P.C. ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ IV] [1151-D-E]

6.2 ਇਕਸਾਰ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਫੈਮਲੀ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨ: ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਦੂਜਾ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ; ਤੀਜਾ, ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ IV][1151-E-F]

6.3 ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ s ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 125(2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਸਮੇਤ, ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਕੰਮ ਵਿੱਚ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ IV][1155-G-

6.4 ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਤਰਕ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਤੀ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਿਰਭਰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਸਹਾਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਜੀ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ IV] [1156-ਡੀ-ਐੱਫ]

6.5. ਇਸ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲੰਬਿਤ ਪਈ ਕਾਰਵਾਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ IV] [1157-ਸੀ-ਡੀ]

ਸ਼ੈਲ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਓਰਸ। ਵੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਭਗਵਾਨ ਪਾਠਕ (2008) 9 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 632 [2008] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 386; ਭੁਵਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ। ਮੀਨਾ (2015) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 353: [2014] 8 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 858; ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਉਰਮਿਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਗੋਡਸੇ (2014) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 188: [2013] 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 259 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੁਸਮਿਤਾ ਮੋਹੰਤੀ ਬਨਾਮ ਰਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਸਾਹੂ 1996 (I) ਓ. ਐੱਲ. ਆਰ. 361; ਕਾਨੂੰ ਚਰਨ ਜੇਨਾ ਬਨਾਮ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਨਿਰਮਲਾ ਜੇਨਾ 2001 ਕ੍ਰਾਈ ਐਲ. ਜੇ. 879; ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ। ਉਰਮਿਲਾ ਜੇਨਾ (2010) 93 ਏ. ਆਈ. ਸੀ. 726 (ਓ. ਆਰ. ਆਈ.); ਗੰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ। ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗੋਂਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। 2019 (6) ਏਡੀਜੇ 850; ਬੀਨਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ (2010) 69 ਏ. ਸੀ. ਸੀ. 19; ਅਮਿਤ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ। ਸੰਗੀਤਾ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਓਰਸ। ਸੀ. ਆਰ. ਆਰ. ਨੰਬਰ 3542/2019, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। 08.01.2020 ; ਐੱਸ. ਰਾਧਾਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਐੱਮ. ਕੇ. ਨਾਇਰ ਏਅਰ 1983 ਕੇਰ 139; ਸਮੀਰ ਬੈਨਰਜੀ ਬਨਾਮ ਸੁਜਾਤਾ ਬੈਨਰਜੀ 70 ਸੀਡਬਲਯੂਐਨ 633 ; ਗੌਰੀ ਦਾਸ ਬਨਾਮ. ਪ੍ਰਦਿਉਮਨਾ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ 1986 (II) ਓ. ਐੱਲ. ਆਰ 44 ; ਕਲਪਨਾ ਦਾਸ ਬਨਾਮ। ਸ਼ਰਤ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2009 ਓਰੀ 133-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ:

7.1 ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਫਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੀਨਿਆਂ, ਜੇ ਸਾਲਾਂ ਨਹੀਂ, ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ V] [1157-ਈ]

7.2 ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ XXI ਨਿਯਮ 94 ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ) ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ; (ਅ) ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (6)

(ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ); ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 128। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾV (i)] [1157-G-H; 1158-A]

7.3 ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ./Cr.P.C ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। <ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬੀ ਉਹ ਧਿਰ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ। ਕੁੱਝ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 51,55,58,60 ਨੂੰ ਆਰਡਰ XXI ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਆਖਰੀ ਉਪਾਅ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਨਿਰਭਰ ਈ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ। ਲਈ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ V] [1162-ਏ-ਡੀ]

ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਵਿਰੇਸ਼ ਚਾਵੜਾ ਬਨਾਮ. ਵਿਰੇਸ਼ ਨਾਗਸੀ ਛਾਵਾੜਾ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1996 ਬਮ 94; ਕੌਸ਼ਲਿਆ ਬਨਾਮ. ਮੁਕੇਸ਼ ਜੈਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਐੱਫ. ਨੰ. 1129-1130 / 2019 ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 24.07.2019 ; ਬਾਨੀ ਵੀ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1996 ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ 175; ਮਹਿੰਦਰ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ। ਸਪਨਾ ਮਨੁ/ਪੀ. ਐਚ./3684/2014; ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ। ਮੀਨਾ 2001 (60) ਡੀ. ਆਰ. ਜੇ. 246; ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਸੰਤੋਸ਼ ਸਹਿਗਲ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਲ ਸਹਿਗਲ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2007 ਦਿੱਲੀ 210; ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1990) ਡੀ. ਐਮ. ਸੀ. 559; ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰ ਜੀ. ਦਿਵੇਦੀ ਬਨਾਮ. ਰੁਚੀ ਦਿਵੇਦੀ (2009) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਕਰ 481ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1978] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 782.	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ।	ਭਾਗ ਬੀ
[1970] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ 565	‘ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ	ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ । (i)
[1993] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 954।	‘ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ	ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ । (ਸੀ)
ਬੀ 2020 ਏਅਰ 4355।	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ (ਸੀ)
[1975] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 483।	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ (ਡੀ)

[2007] 12 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 577। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ (ਡੀ)

[2014] 8 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 858। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ (ਡੀ)

[2010] 12 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 223। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ (ਡੀ)

[2018] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 505। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ ।(ਡੀ)

[2016] 9 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 515। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ (ਈ)

[2010] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 706। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ । (ਈ)

[2013] 14 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1019। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ । (ਈ)

[2006] 10 ਸਪੱਲ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1206 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ । (ਈ)

[2013] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 426। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ । (ਈ) (iii)

(1997) 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 286। ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ । (ਈ) (iv)

[1997] 3 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ 529,. ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III (i)

[2011] 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 371। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III (i)

[2017] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 702। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III (i)

[2018] 12 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 350। ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ।ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III (i) '

[2007] 12 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 577 ‘ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ। ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III (ii)

(2018) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 199। ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ। ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III[vi ©]

[2007] 12 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 577। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III [vi (c)]

(2014) 16 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 715। ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III [vi (c)]

[2015] 4 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 137। 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ। ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ III [vi (c)]

[2008] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 386। 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ। ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ IV

[2014] 8 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 858। 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ। ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ IV

[2013] 10 ਐੱਸਸੀਆਰ 259। 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ। ਭਾਗ ਬੀ ਪੈਰਾ IV

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 730./2020

2015 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ ਨੰਬਰ 875 ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ, ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 14.08.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਨੁਰਾਗ ਘਾਰੋਟੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੱਗਿਆ ਬਘੇਲ, ਸੱਤਿਆਜੀਤ ਏ. ਦੇਸਾਈ, ਸੱਤਿਆ ਕਾਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਘਾ ਐੱਸ. ਦੇਸਾਈ, ਵਕੀਲ। ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਜਜਮੇਂਟ

ਇੰਡੈਕਸ ਭਾਗ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 730/2020 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਆਦੇਸ਼

ਭਾਗ ਬੀ। ਆਮ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

I. ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ

II. ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ

III ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ

IV. ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

V ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ

VI ਅੰਤਿਮ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ

ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਭਾਗ ਏ

(i) ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਯੂ/ਐੱਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 125 Cr.P.C. ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ-ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1-ਪਤਨੀ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਜਨਵਰੀ 2013 ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2। ਪਤਨੀ ਨੇ ਯੂ/ਐੱਸ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।125 Cr.P.C. ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 24.08.2015 ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। 15,000 ਜਵਾਬਦੇਹ

ਨੰਬਰ 1-ਪਤਨੀ ਨੂੰ 01.09.2013 ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ; ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5,000 ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ। 2-ਪੁੱਤਰ 01.09.2013 ਤੋਂ 31.08.2015; ਅਤੇ @ਰੁਪਏ। 10,000 01.09.2015 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ।

(ii) ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ No.875/2015 ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ 14.08.2018 ,ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

(iii) ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਮਿਤੀ 14.08.2018 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੂੰ 2005-2006 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਆਪਣੀ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਤੀ. ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਤੀ 11.09.2019 ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਰੁਪਏ 2,00,000 ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ; ਅਤੇ ਰੁਪਏ 3,00,000 ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਕਮ, ਜੋ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਖਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 14.10.2019 ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਕਾਏ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 30.11.2019 , ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ/ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ, ਮਾਪੇ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ. ਰੱਖ-ਰਖਾਅ/ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਸ਼ੇਨੋਏ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣਨ, ਐਮੀਸੀ

ਕਿਊਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

(iv) ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 17.12.2019 ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1,45,000 ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 - 45 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਤਨੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਮੰਗਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(v) ਬਾਅਦ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 05.08.2020 ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ E 04.08.2020 ਉੱਤੇ ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਨਵਰੀ, 2020 ਵਿੱਚ 11.09.2019 ਤੱਕ ਦੇ ਰੁਪਏ 1,45,000 ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। 10,000 ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਪੀ. ਐੱਮ. ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ, ਆਰਡਰ ਐੱਫ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜੁਲਾਈ 2020 ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਉੱਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੁਪਏ. 15,000 ਪੀ. ਐੱਮ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜੀ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ। (vi) ਮਿਤੀ 25.08.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 23.08.2020 ਦਾ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰੁਪਏ. 5,00,000 ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1-ਪਤਨੀ ਨੂੰ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 4 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਬਕਾਏ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ' ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਰਹਿਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਤੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲੰਬਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਚਾਰਟ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਪੱਖਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲੰਬਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਚੋਲੇ ਸ਼੍ਰੀਧਰ ਪੁਰੋਹਿਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ।

(vii) 08.10.2020 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

(viii) ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪਤੀ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ। ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2013 ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 2006 ਦੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਉੱਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਨਵੇਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਏਗਾ।

ਪਤਨੀ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ. 10,000 ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ 2 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ 2015 ਵਿੱਚ 1⁄2 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ. ਇਹ ਰਕਮ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇੱਕ ਵਧ ਰਹੇ ਬੱਚੇ, ਜੋ ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਹੈ, ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2020-2021 ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸਾਂ ਲਈ ਲਿੰਕ ਭੇਜਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਉੱਤੇ ਵਧ ਰਹੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਤੀ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਲੁਕਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਟ੍ਰੀਡਨ ਨੂੰ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਤੇ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਘਾਟ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ix) ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇਸ ਰਾਹਤ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(x) ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ:

(a) ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ, ਨਾਗਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 24.08.2015 ਮਿਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਬੰਬੇ ਐੱਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। 14.08.2018 ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ @Rs.15,000 ਪੀ. ਐੱਮ. ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2-ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ Rs.10,000 ਪੀ. ਐੱਮ. ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(ਅ) ਪਤੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 15,000 ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹਫ਼ਤੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ ਕਾਰਵਾਈ ਯੂ/ਐੱਸ. 125 Cr.P.C. ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

(c) ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

(ਡੀ) ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਯੂ/ਐਸ. 125 Cr.P.C. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੁਣ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਯੂ/ਐੱਸ ਦੀ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ। 125 Cr.P.C. ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. ਈ-443/2013 ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ।

ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਕਾਪੀ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ, ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ ਬੀ

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੁਣ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ

ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਮੁੱਦੇ' ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ, ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਸਬੰਧੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਰਭਰ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਹਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (3) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਃ

ਇਸ ਅਨੁਛੇਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ।

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (3), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ।

ਜਸਟਿਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਈਅਰ ਨੇ ਕਪਤਾਨ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਕੌਸ਼ਲ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀਨਾ ਕੌਸ਼ਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨਃ

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਾਣ ਡਰਾਉਣੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਬਲਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀਵੰਤ ਸ਼ਬਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਵਰਗੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਡੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਾਰਥਕਤਾ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਵਿੱਚ ਚੋਣਵਾਂ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੋ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ 1954 ("ਐੱਸਐੱਮਏ"), Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005 ("ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ") ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ।

ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜੀ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ 1956 ("ਹਾਮਾ") ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ("ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ".) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਆਦਿ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ 25 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ।

(i) ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ Ors.2 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ Cr.P.C ਅਤੇ HAMA ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (ਬੀ) ਪੁਰਾਣੇ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

" 4. ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਅਤੇ ਸੰਕਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 488 ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 488 ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਦੱਸੋਃ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1963 ਆਲ 355, ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਹਾਬੀਰ ਅਗਰਵਾਲਾ ਬਨਾਮ. ਗੀਤਾ ਰਾਏ [1962] 2 ਕਰੋੜ। L.J.528 ਅਤੇ ਨਲਿਨੀ ਰੰਜਨ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ। ਕਿਰਨ ਰਾਣੀਃ AIR1965Pat442. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 (ਬੀ) ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 488, Cr.P.C ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਟੱਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ

ਜਵਾਬਦੇਹ/ਪਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਜੇ ਧਾਰਾ 125 Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ, ਐਚ. ਐਮ. ਏ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ

(a) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954 ("ਐੱਸਐੱਮਏ")

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਉਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ. ਵਿਆਹੁਤਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਡੀ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਜਾਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਪਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਵਾਜਬ ਲੱਗੇ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ "

ਐਸ. 36. ਭੱਤਾ ਪੇਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ। — ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਆਇ ਪੰਜ ਜਾਂ ਅਧਿਆਇ ਛੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ, ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ, ਪਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਐੱਫ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਜਾਂ ਮਾਸਿਕ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਾਜਬ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ ਪੰਜ ਜਾਂ ਅਧਿਆਇ ਛੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਜਾਂ ਮਾਸਿਕ ਰਕਮ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਪਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸੰਚਿਤ ਭੁਗਤਾਨ।

ਧਾਰਾ 37 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ

" ਐਸ. 37. ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ। — (1) ਅਧਿਆਇ ਪੰਜ ਜਾਂ ਅਧਿਆਇ ਛੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ, ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ, ਆਦੇਸ਼ ਦਿਓ ਕਿ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਇੰਨੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਮਾਸਿਕ ਜਾਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ, ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੋਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਲੱਗੇ।

(3) ਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਜੀਅ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਪਤੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੋਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

(ਅ) ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ("ਐਚ. ਐਮ. ਏ".)

ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੋ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਅਤੇ 25 ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਲਿੰਗ-ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ

ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰਉਸ ਕੋਲ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ।

ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੀ ਵਾਜਬ ਮਾਸਿਕ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ

" 24. ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਰਚੇ। —

ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਕੋਲ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਾਸਿਕ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 24 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 2001 ਡਬਲਯੂ. ਈ. ਐੱਫ. ਦੇ ਐਕਟ 49 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ

" 25. ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ

(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ, ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮਾਸਿਕ ਜਾਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ' ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ

ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰਕਮ,ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਚਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

(3) ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ, ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਪਤਨੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੁੱਧ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ, ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਪਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੋਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਸਿ) ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ, 1956 ("ਹਾਮਾ")

ਹਾਮਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਅਤੇ ਸੰਕਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਐੱਫ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹੇ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ। ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ. ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪਤਨੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

" 18. ਪਤਨੀ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ। -

(1) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

(a) ਜੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛੱਡਣ ਦਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨਾ;

(ਅ) ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ;

(c)[****]

(ਡੀ) ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਤਨੀ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ;

(ਈ) ਜੇ ਉਹ ਉਸੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਖੇਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਆਦਤਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਖੇਲ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ

; (ਐੱਫ) ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ;

(g) ਜੇ ਅਲੱਗ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ।

(3) ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਉਹ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਅਤੇ ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਅਧੀਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ ਕਿ ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਲਾਕ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਤਨੀ ਨੂੰ HMA.3 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜੀ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ, ਵਿਆਹ ਭੰਗ ਕਰਨ, ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਹੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਅਧੀਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਚੰਦ ਧਵਨ ਬਨਾਮ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਧਵਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। 4 ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਅਤੇ ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈਃ

" 23. ..... ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (1) ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ। ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਿਣੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, ਡੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਤੋਂ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਈ ਅਲਹਿਦਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਐੱਫ ਅਦਾਲਤ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਅਨੁਸੰਗਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਅਨੁਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਦਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 'ਜੀ' ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀ ਕਸਰਤ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰ ਜਾਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਤੇ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੰਕਲਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ।ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਤੋਂ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਵਿਘਨ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰੀ। ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਦੋਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਹਿੰਦੂਆਂ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ (i) ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ; ਜਾਂ, (ii) ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ; (a) ਆਪਣੇ ਪਤੀ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ, ਜਾਂ (b) ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ। ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20 ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਮਰਦ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਈ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ। , 5 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 (3) ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯੂ/ਐੱਸ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ। 125 Cr.P.C., ਜੋ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਬਾਲਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕੋਈ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਕਿਸੇ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਧਾਰਨਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੱਟ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਧਾਰਾ 125 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਬਾਲਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸੰਕਲਪ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਜੀ 3 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (ਬੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ:

" 23. ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਰਕਮ। -

(1) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਕੋਈ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3), ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਬਿਰਧ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ-ਭੱਤੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ -

(ਏ) ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਰੁਤਬਾ;

(ਬੀ) ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਇੱਛਾਵਾਂ;

(ਸੀ) ਜੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਲੱਗ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ;

(ਡੀ) ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਆਮਦਨ, ਜਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਤੋਂ;

(ਹ) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ।

(3) ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ -

((ਏ) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁੱਲ ਉਸ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ;

(ਅ) ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ;

(c) ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਡਿਗਰੀ

(d) ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਇੱਛਾਵਾਂ;

(ਈ) ਨਿਰਭਰ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਛਲੇ ਸੰਬੰਧ;

(ਐੱਫ) ਨਿਰਭਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਆਮਦਨ;

(g) ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਹ ਐਕਟ "।

(d) Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 125।

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇੱਕ ਸੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 125 Cr.P.C ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 125 Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤਃ (I) ਪਤੀ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹਨ; ਅਤੇ (ii) ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ "ਅਣਗਹਿਲੀ" ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਡੀ ਮਾਸਿਕ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ, ਜੋ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾਣ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪਤੀ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 125 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਪਾਅ ਸੰਖੇਪ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ/ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1956। ਭਗਵਾਨ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਧਾਰਾ 125 (1) Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਜੋ "ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ" ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

" 19. ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗਰੀਬ ਹੈ, ਪਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮੱਧਮ ਜੀਵਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

2001 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਸੀ। ਉਸ ਰਕਮ ਉੱਤੇ ਜੋ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਰੁਪਏ ਹੈ। 500 " ਸਮੁੱਚੇ ਵਿੱਚ " ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ

ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੀਮਾ। 500 ਇਸ ਨੂੰ 2001 ਦੇ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਸਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੇ "ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ" ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 125 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 125 ਦੇ ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 125 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

125. ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼।

(1) ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ-(ਏ) ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ, ਜਾਂ

(ਅ) ਉਸ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ

(c) ਉਸ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਬੱਚਾ (ਵਿਆਹੁਤਾ ਧੀ ਨਾ ਹੋਣਾ) ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਲਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਬੱਚਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਧਾਰਨਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਜਾਂ

(ਡੀ) ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅਜਿਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਦਰ ਉੱਤੇ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਠੀਕ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਖੰਡ (ਅ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ, ਜੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨਾਬਾਲਗ ਔਰਤ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਤੀ, ਜੇ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਮਾਸਿਕ ਭੱਤੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਮਾਸਿਕ ਭੱਤੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਬੀ' ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ, ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵਾਜਬ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਰਨ੍ਤੁਕ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਆਖਿਆ. - – ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ,-

(ਏ) "ਨਾਬਾਲਗ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਐਕਟ, 1875 (1875 ਦਾ 9) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

(ਅ) "ਪਤਨੀ" ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ।

(2) ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਭੱਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

(3) ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਰੇਕ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਜੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਭੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਜੇਲ੍ਹ ਤੱਕ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜੋ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜਲਦੀ ਬਣਾਇਆਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਬਕਾਇਆ ਹੋ ਗਈ ਹੈਃ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਉਸ

ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਾਰ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ. – ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਤੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਲਕਣ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਕੋਈ ਵੀ ਪਤਨੀ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਉਹ ਵਿਭਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(5) ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪਤਨੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਭਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਚਤੁਰਭੁਜ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾਬਾਈ 'ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਤਿਆਗੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਭੋਜਨ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਪਨਾਹ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੈ। Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 125। ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (3) ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੰਖੇਪ ਹਨ। ਭੁਵਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੀਨਾ ਅਤੇ ਆਈ. ਡੀ. 2 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹਾ, ਪੀੜ੍ਹਾ, ਵਿੱਤੀ ਪੀੜ੍ਹਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਪਤੀ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਵੀ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਕੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਈਵ-ਇਨ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਯੂ/ਐੱਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ। 125 Cr.P.C. ਚਾਨਮੁਨੀਆ ਬਨਾਮ ਵੀਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਅਤੇ Anr.9 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਵਾਸਤਵਿਕ ਵਿਆਹ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈ ਕੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। "ਪਤਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਾਂ ਅਵਧੀ. ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਖਤ ਸਬੂਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। 125 ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2003 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਮਲੀਮਥ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਆਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਖੇਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਖਤ ਸਬੂਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਯੂ/ਐੱਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ। 125 Cr.P.C. ਸਬੂਤ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਖਤ ਮਿਆਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(E) (ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ, 2005 (" ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ")

ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ. ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ "ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ" ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। " "ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ" ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਔਰਤ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਾਂ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ. ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਐੱਫ) "ਘਰੇਲੂ ਸਬੰਧਾਂ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇੱਕਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਭੋਗ, ਵਿਆਹ, ਜਾਂ ਸੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਨੇ "ਜਵਾਬਦੇਹ" ਨੂੰ ਇੱਕ "ਬਾਲਗ ਪੁਰਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਖੀ ਔਰਤ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੀਰਾਲ ਪੀ. ਹਰਸੋਰਾ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਸੁਮ ਨਰੋਤਮਦਾਸ ਹਰਸੋਰਾ ਅਤੇ ਓਰਸ "। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਜਵਾਬਦੇਹ" ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ

ਧਾਰਾ 3 "ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ" ਨੂੰ ਲਿੰਗ-ਨਿਰਪੱਖ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵੀ, ਇੱਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 17 (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਛੱਡ ਕੇ "ਜਵਾਬਦੇਹ" ਦੁਆਰਾ "ਸਾਂਝੇ ਘਰ" ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ "ਜਵਾਬਦੇਹ" ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਪੁਰਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਛ੍ਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ, ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ, ਐੱਫ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਬਾਲਗ ਪੁਰਸ਼" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 2005 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ), ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਊ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

"ਵਿਆਹ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧ" ਦਾ ਸਮੀਕਰਨ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਸਤਵਿਕ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮਾਨ, ਡੀ. ਵੇਲੁਸਾਮੀ ਬਨਾਮ ਡੀ. ਪਚਾਈਮਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। 12 ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਆਹ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹਃ (ਏ) ਜੋੜਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ; (ਬੀ) ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ; (ਸੀ) ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਣਵਿਆਹੇ ਹੋਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਅਤੇ (ਡੀ) ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਵੈਇੱਛਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਰੇ ਲਿਵ-ਇਨ ਰਿਸ਼ਤੇ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਆਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇਕੱਠੇ ਬਿਤਾਉਣਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰਾਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣਾ ਇਸ ਨੂੰ "ਘਰੇਲੂ ਰਿਸ਼ਤਾ" ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗਾ।

ਇੱਕ ਲਾਈਵ-ਇਨ ਰਿਸ਼ਤੇ ਲਈ "ਰਿਸ਼ਤਾ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣਾ

ਵਿਆਹ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ", ਇੰਦਰ ਸਰਮਾ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ। ਵੀ. ਕੇ. ਵੀ. ਸਰਮਾ 1 3 ਸੀ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨਃ (a) ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ; (b) ਸਾਂਝੇ ਘਰੇਲੂ ਪ੍ਰਬੰਧ; (c) ਘਰੇਲੂ ਪ੍ਰਬੰਧ; (d) ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ; (e) ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ; (f) ਬੱਚੇ; (g) ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕਕਰਨ ਅਤੇ (h) ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਆਚਰਣ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਕੇਤਕ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ।“

ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਐਕਟ, ਡੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 1 (iv) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

" ਆਰਥਿਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋਣਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਪੀੜਤ ਹੋਵੇ। ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬੱਚੇ ਘਰੇਲੂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਇੱਕ ਗੈਰ-ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਘਰੇਲੂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਔਰਤ ਨੂੰ "ਸਾਂਝੇ ਘਰ" ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ

" 17. ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਃ

(1) ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦਃ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਘਰੇਲੂ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ.

(2) ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਜਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਲਪਿਕ ਰਿਹਾਇਸ਼/ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਆਹੂਜਾ ਬਨਾਮ ਸਨੇਹਾ ਆਹੂਜਾ 1 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਤੀ ਕੋਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਐੱਸ. ਆਰ. ਬੱਤਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਜ਼) ਵਿੱਚ "ਸਾਂਝੇ ਘਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। "ਸਾਂਝਾ ਘਰ" ਉਹ ਘਰ ਹੈ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਜੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਜ਼) ਵਿੱਚ "ਸਾਂਝੇ ਘਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪਤੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਯੋਜਨਾ ਪੀੜ੍ਹਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਔਰਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। "ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਜੀਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਜੀ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਯੂ/ਐੱਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। 19. "ਜੀਵਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਆਮ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਥਾਈਤਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਅਸਥਾਈ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ' ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ "ਸਾਂਝੇ ਘਰ" ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਜ਼) ਆਰ. ਡਬਲਯੂ. ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਅਤੇ 19 ਬੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੱਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਹਨ। ਪੀੜ੍ਹਤ ਔਰਤ ਨੂੰ “ਸਾਂਝੇ ਘਰ” ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿੱਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। “ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ” ਅਤੇ “ਜਵਾਬਦੇਹ” ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿਃ

. (i) ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਤੌਰ’ ਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ‘ਤੇ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ii) ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਜਾਂ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਹੈ;

(iii) ਸਾਂਝਾ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਯੂ/ਐੱਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। 19 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰਹ ਬੁੱਢੀ ਸੱਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਹਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਯੂ/ਐੱਸ. 12 ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਈ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਔਰਤ ਅਤੇ ਸੱਸ-ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 20 ਪੀੜ੍ਹਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈਃ

. " 20. ਮੁਦਰਾ ਰਾਹਤ. -

(1) ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹੋਏ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਏ

ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, -

(ਏ) ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ;

(ਅ) ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ;

(ਸੀ) ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼, ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਨੁਕਸਾਨ; ਅਤੇ

(ਡੀ) ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬੱਚੇ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ।

(2) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿੱਤੀ ਰਾਹਤ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ –

(3) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਮਾਸਿਕ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਧਾਰਾ 20 (1) (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਗੁਜ਼ਾਰਾ-ਭੱਤਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ, ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਵਿੱਤੀ ਰਾਹਤ ਲਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਮਾਨਸਿਕ ਤਸ਼ੱਦਦ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਸਮੇਤ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇੱਕਪਾਸੜ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਇੱਕ ਜੀ ਐਕਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਔਰਤ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕਪਾਸੜ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਹਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 18,19,20,21 ਅਤੇ 22 ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ। ਧਾਰਾ 26 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 26 (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਔਰਤ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ।

ਧਾਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ

(i) ਕੁੱਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੂਜੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਐਡਜਸਟ ਜਾਂ ਸੈਟ-ਆਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਮੰਜੁਲਤਾ, 16 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਚ. ਐਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਅ Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ। ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਥੰਬ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਯੂ/ਐੱਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਕਟੌਤੀ ਹੈ। 125 Cr.P.C. ਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਐਚ. ਐਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮੋਹਨ ਸਵਰੂਪ ਚੌਹਾਨ ਬਨਾਮ ਮੋਹਿਨੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਜੀਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਨਾਮ ਤੁਲਿਕਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ 18 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ u/S ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 125 Cr.P.Cl

. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਤਪਤੀ ਦਾਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 16 ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2008 ਐੱਮ. ਪੀ. 139 ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਚ. ਐਮ. ਏ., 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, S.125 Cr.P.C ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ S.125 Cr.P.C ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

((ii) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਨਾਮ ਅਪਰਨਾ ਅਤੇ ਅਨਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। , 20 ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਆਰ. ਡਬਲਯੂ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਮਾਸਿਕ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (1) (ਡੀ) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 125 Cr.P.C ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਦੋਵੇਂ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਡੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (1) (ਡੀ) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਧਾਰਾ 125 Cr.P.C ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 18,19,20,21 ਅਤੇ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਹਤ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ,

ਐੱਫ. ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

" 18. ਮੈਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਧ ਰਕਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਰਕਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਤਨੀ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਏ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ / S.125 Cr.P.C ਅਧੀਨ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪੀੜ੍ਹਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ।

ਇਸ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਅਤੇ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਜਾਂ Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਆਰ. ਡੀ. ਬਨਾਮ ਬੀ. ਡੀ. 2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪੀੜ੍ਹਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਸੀ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ। 125 Cr.P.C., ਜਾਂ ਐਚ. ਐਮ. ਏ. ਅਧੀਨ। ਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 16 ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:

" 16. ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ 20,26 ਅਤੇ 36 ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਅਧਿਐਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪੂਰਕ ਹਨ। ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀੜ੍ਹਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਵਿਅਕਤੀਆਂ) ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।

17. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ

ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏਗੀ ਜਾਂ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ/ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸੇ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ. ਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ., ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ, 1956 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ' ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ.), ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਤੇ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਮੁੜ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਮੁੱਦਾ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂ/ਐੱਸ. 20 (1) (ਡੀ) ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਡੀ. ਵੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਸੀ ਆਰਡਰ ਯੂ/ਐੱਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 125 Cr.P.C. ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। 24 ਐਚ. ਐਮ. ਏ.

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤਨੁਸ਼੍ਰੀ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ। v A.S.Moorthy, 22 ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਕੇਸ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਯੂ/ਐੱਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। 125 Cr.P.C. ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲੰਬਿਤ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (1) (ਡੀ) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਯੂ/ਐੱਸ. 12 ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ, ਅਦਾਲਤ ਯੂ/ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ

. ਐੱਸ. 125 Cr.P.C, ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਨੂੰ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ S.125, Cr.P.C ਅਤੇ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਤੇ ਗਏ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਓਵਰਲੈਪ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੋਰਟ ਐੱਫ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

" 5. ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (1) (ਡੀ) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅੱਗੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੋਪ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਓਵਰਲੈਪ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਓਵਰਲੈਪ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਉਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ

ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ, ਧਾਰਾ 125 Cr.P.C ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਯੂ/ਐੱਸ. 125 ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਕੇਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮਲਹੋਤਰਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 23 ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 25 (2) ਐਚ. ਐਮ. ਏ.ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

16. ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ, ਲਾਜ਼ੀਕਲ ਤਰਤੀਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਪਾਅ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀਃ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਯੂ/ਐਸ. 125 Cr.P.C. ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਯੂ/ਐੱਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। 25 (2) ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(3) ਨਾਗੇਂਦਰੱਪਾ ਨਾਟੀਕਰ ਬਨਾਮ ਨੀਲੰਮਾ 24 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਪਤਨੀ ਨੇ ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। 125 Cr.P.C., ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ F ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਯੂ/ਐਸ. 125 Cr.P.C. ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਯੂ/ਐੱਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 125 Cr.P.C. ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਯੂ/ਐੱਸ ਦੇ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 18 ਹਾਮਾ ਦੀ।

(iv) ਸੁਦੀਪ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਧਾ ਚੌਧਰੀ 25 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਜੀ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਪਤਨੀ ਨੇ Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਤੇ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਐਸ. 125 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਰੱਖ-

ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਪਤਨੀ ਨੇ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮੰਗਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਲਈ ਪਤਨੀ ਨੇ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 125 Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹੁਤਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ.

ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਜਾਂ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ' ਤੇ ਹਰੇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ/ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ।

ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਬਚਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਪਿਛਲੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਐੱਫ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ। ਜੇ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਸੋਧ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਧਿਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।

II ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ

(1) ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ) 2001 ਦੇ ਐਕਟ 49 ਡਬਲਯੂ. ਈ. ਐੱਫ. 24.09.2001) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 125 <ਆਈ. ਡੀ. 1. (2001 ਡਬਲਯੂ. ਈ. ਐੱਫ. 24.09.2001 ਦੇ ਐਕਟ 50 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਦੇ ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ

ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਏ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਂਬੱਧ ਮਿਆਦ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਰੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਦਬਾਅ, ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ, ਅੰਤਰਿਮ ਪੜ੍ਹਾਅ ਉੱਤੇ ਬੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਣਾ ਆਦਿ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

(2) ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਅਨੁਮਾਨ-ਕੰਮ ਜਾਂ ਮੋਟਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮੱਗਰੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਹੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਤਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ, ਪਰ ਪਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਈ ਨਿਰਭਰ ਪਤਨੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅੰਤਰਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ/ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

(3) ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗੀ।

((iv) ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਵਜੋਂ, ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲ ਵਜੋਂ, ਲਿਵ-ਇਨ-ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਆਹ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੀਮਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ, ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ।

(V) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ, ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਅੰਤਰਿਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲਗਭਗ ਰਕਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ।

(vi) ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪੁਨੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ 26 ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਸੁਮ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ("ਕੁਸੁਮ ਸ਼ਰਮਾ I.") ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ., ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ., ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੰਪਤੀਆਂ, ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੁਸੁਮ ਸ਼ਰਮਾ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਹੱਦ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ, ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾ ਇੱਕ ਫਾਰਮੈਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਤਲਾਕ ਐਕਟ, 1869 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਸੁਮ ਸ਼ਰਮਾ III, 29 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਫਾਰਮੈਟ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 1890 ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਸੁਮ ਸ਼ਰਮਾ IV30 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 'ਏ' ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਸੁਮ ਸ਼ਰਮਾ V31 ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਫਾਰਮੈਟ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(vii) ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ, ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ, ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ (ਐੱਸਐੱਲਐੱਸਏਐੱਸ) ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਮਿਤੀ 17.12.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ (ਐੱਨ. ਏ. ਐੱਲ. ਐੱਸ. ਏ.) ਨੂੰ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਐੱਸ. ਏ. ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ।

(viii) ਐੱਨਏਐੱਲਐੱਸਏ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮਿਤੀ 17.02.2020 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਐੱਸਐੱਲਐੱਸਏ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲਾਸਾ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ix) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਐੱਸਐੱਲਐੱਸਏ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖੁਲਾਸਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਲ ਹਲਫਨਾਮਾ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਖੇਪ । ਅਤੇ ।। ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(x) ਸਾਨੂੰ ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿ ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਆਬਾਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮਾਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ। ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਬੀਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਖਾਸੀ, ਜੈਂਤੀਆ ਅਤੇ ਗਾਰੋ ਕਬੀਲੇ। ਮੇਘਾਲਿਆ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਧੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਬਾਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਰਗੇ ਅਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (26) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਘਾਲਿਆ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਯੂਨੀਫਾਰਮ ਫਾਰਮੈਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋ

(xi). ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਛੇਦ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਡੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈਃ

(a) ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਐੱਨਕਲੋਜ਼ਰ I, II ਅਤੇ III ਵਿੱਚ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਬੰਧਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ;

(ਅ) ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ;

(c) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਖੁਲਾਸਾ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ।

ਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਲਤਵੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਦਰ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ' ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਡੀ) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫਾਰਮੈਟ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਮਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(e). ਜੇ ਖੁਲਾਸਾ ਦੇ ਡੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ, ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(f) ਜੇ ਖੁਲਾਸਾ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ 1872, ਜੇ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈਇੱਕ ਧਿਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਕਸਰ ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜੇ ਜਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੀ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹਨ।

(g) ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਿਰ ਇੱਕ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ/ਪੂਰਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਜ) ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਦਲੀਲਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ; ਜੇ ਝੂਠੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ

ਅਦਾਲਤ ਯੂ/ਐਸ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। 340 Cr.P.C., ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ।

(i) ਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ("ਈ. ਡਬਲਿਊ. ਐੱਸ".), ਜਾਂ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ("ਬੀ. ਪੀ. ਐੱਲ".) ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਆਮ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਨ, ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਜੇ) ਸਬੰਧਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ / ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚਾਰ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਆਈ. ਏ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(k) ਹਰੇਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਆਹ ਸਲਾਹਕਾਰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ

(1) ਪਾਰਟੀਆਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਆਮਦਨ, ਖਰਚ, ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦਿ।

(2) ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਵਿਆਹ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ। ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(iii) ਏ ਲਈ ਵਾਜਬ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ, ਜਿੱਥੇ ਹਿਰਾਸਤ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪਤੀ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(iv) ਜੇ ਕੋਈ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ/ਨਿਵੇਸ਼ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ/ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਮ ਬਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

III ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ

(i) ਅੰਤਰਿਮ/ਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਭਰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੇਸਹਾਰਾ ਜਾਂ ਭਟਕਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ-ਪਤਨੀ, ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਰੱਖ ਰਖਾਵ. ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ਰਤੀਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ; ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਢਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪਤੀ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਆਮਦਨ, ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਵਾਜਬ ਖਰਚੇ, ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਉਚਿਤ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਉੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਤੀ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜੇ ਉਹ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ।

(ii) ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕ. ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਦੀ ਸੀ।

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ, ਅਤੇ ਦੋ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੋ ਭਾਵ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ। ਨਾ ਹੀ

ਇੰਨੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਕਰੋ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਦਮਨਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਇੰਨੀ ਘੱਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਵੱਲ ਧੱਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕੇ।

(iii) ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ (i) ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ, (ii) ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਇੱਛਾਵਾਂ, (iii) ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਬੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਜਾਇਜ਼, (iv) ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਆਮਦਨ, (v) ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ। ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਤੋਂ।

(iv) ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ ਔਰਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿੱਤੀ ਰਾਹਤ ਢੁਕਵੀਂ, ਨਿਰਪੱਖ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਸ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਦੀ ਸੀ।

(V) ਭਾਰਤ ਹੇਗੜੇ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ। ਸ. ਸਰੋਜ ਹੇਗੜੇ 3 7 ਨੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ:

" 1. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ।

2. ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਇੱਛਾਵਾਂ।

3. ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ।

4. ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਗੈਰ-ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ।

. 5. ਇਹ ਰਕਮ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐੱਫ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ।

6. ਗੈਰ-ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ।

7. ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਭੋਜਨ, ਕੱਪੜੇ, ਆਸਰਾ, ਸਿੱਖਿਆ, ਮੈਡੀਕਲ ਹਾਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਆਦਿ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ।

8. ਗੈਰ-ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮਰੱਥਾ।

9. ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਜਾਂ ਸਹੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

10. ਗੈਰ-ਬਿਨੈਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ।

11. ਯੂ/ਐੱਸ 125 Cr.PC ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਐਕਟ 17. "ਦੇ ਯੂ/24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।

(vi) ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁੱਝ ਵਾਧੂ ਕਾਰਕ ਵੀ ਹੋਣਗੇਃ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ।

(ਏ) ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ

ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਜੇ ਪਤਨੀ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤੌਰ' ਤੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ, ਤਾਂ ਇਸ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਰਥਕਤਾ ਹੈਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜ, ਉੱਚ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੱਖ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਯੋਗ ਹੁਨਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਂ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜਬਲ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਨਾਲ। ਉਮਰ ਵਧਣ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਨਿਰਭਰ ਪਤਨੀ ਲਈ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਰੇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ-ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸਾਨ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ।

(ਅ) ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਜ਼) "ਸ਼ੇਅਰਡ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ "ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਜਿੱਥੇ ਦੁਖੀ ਔਰਤ ਘਰੇਲੂ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ; ਜਾਂ ਘਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ; ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਘਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਹੈ।

ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ "ਸਾਂਝੇ ਘਰ" ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਜ਼) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ, ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿੱਤ ਹੋਵੇ। ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਹੂਜਾ ਬਨਾਮ ਸਨੇਹਾ ਆਹੂਜਾ 38 (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਜ਼) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ "ਸਾਂਝਾ ਘਰ" ਏ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਘਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ

ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੁਖੀ ਔਰਤ ਦਾ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਥਾਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਪਲ ਭਰ ਲਈ ਜਾਂ ਆਮ ਤੌਰ' ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਇੱਕ "ਸਾਂਝਾ ਪਰਿਵਾਰ" ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ, ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਇਮਾਰਤ ਇੱਕ "ਸਾਂਝਾ ਘਰ" ਹੈ। ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਅਤੇ 19 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 2 (ਜ਼) ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿੱਤ ਹੋਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਦੁਖੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਹੈ। ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਔਰਤ ਲਈ ਉਸੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬਦਲਵੀਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ

(c) ਜਿੱਥੇ ਪਤਨੀ ਕੁੱਝ ਆਮਦਨ ਕਮਾ ਰਹੀ ਹੈ,

ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਤਨੀ ਕਮਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੋ। F ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ਼ੈਲਜਾ ਅਤੇ ਅਨਰ ਵਿੱਚ। v ਖੋਬਬੰਨਾ, 39 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਨਾਲ। 40 ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਬਚਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਸੁਨੀਤਾ ਕਚਵਾਹਾ ਅਤੇ ਓਰਸ v ਅਨਿਲ ਕਚਵਾਹਾ 42 ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਪਤੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਆਮਦਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਕੁਝ ਆਮਦਨ ਕਮਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਸਨਜੇ ਦਾਮੋਦਰ ਕਾਲੇ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਲਿਆਣੀ ਸੰਜੇ ਕਾਲੇ 43 ਨੇ ਸੁਨੀਤਾ ਕਚਵਾਹਾ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਨਾ ਹੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਸਲ ਕਮਾਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਯੋਗ ਪਤੀ ਨੂੰ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬੋਧਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਲਾ ਰਾਣੀ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਸਾ ਕਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। 44 ਪਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਜੇ ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਸਹੀ ਰਕਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਉਲਟ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਮੀਮਾ ਫਾਰੂਕੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹਿਦ ਖਾਨ 45 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਹੈ।

(ਡੀ) ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਭੋਜਨ, ਕੱਪੜੇ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ। ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਭਿੰਨਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨਃ ਪਹਿਲਾ, ਐੱਫ ਤੋਂ ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਦੂਜਾ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ; ਤੀਜਾ, ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(a) ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਜੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤਰਕ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਤਿਆਗੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪਾਰਟੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਦਾ ਹੈ।

ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਸਮਿਤਾ ਮੋਹੰਤੀ ਬਨਾਮ ਰਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਸਾਹੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ

ਸਭਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ, ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਸਤਾ ਹੱਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਣਗੌਲਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਅਕਤੀ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਡਕੇਟ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਅਟੱਲ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਲੰਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਾਨੂੰ ਚਰਨ ਜੇਨਾ ਵਿੱਚ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਨਿਰਮਲਾ ਜੇਨਾ 48, ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਯੂ/ਐੱਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। 125 Cr.P.C., ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਪਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਉਰਮਿਲਾ ਜੇਨਾ, 49 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਸ਼ਰਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਰਮ ਰਾਜ ਜੈਨ 50 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ "ਆਮ ਨਿਯਮ" ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਪਵਾਦ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਧਾਰਾ 125 (2) Cr.P.C ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਯੂ/ਐਸ. 125 Cr.P.C. ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, HAMA ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲਵਲੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਬਨਾਮ ਰੁਕਮਣੀ 52 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਤਨੀ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ/ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਖਰਚੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਉੱਤੇ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਦਾਨ ਹੈ।

(ਅ) ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੂਜਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਨਿਯਮ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਐੱਫ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਪਵਾਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 125 (2) Cr.P.C ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

" (2) ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਭੱਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਾਂ, ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਸੈਕਸ਼ਨ 125 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ" ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬੀਨਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ, 54 ਵਿੱਚ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ Cr.P.C ਦੀ S.125 (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਆਰਡਰ ਚੁੱਪ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 (2) (ਆਈ. ਡੀ. 1). ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਮਿਤ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸੰਗੀਤਾ ਵਰਮਾ ਅਤੇ Ors.55 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(c) ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ

ਕੁੱਝ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤੀਜਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਐੱਸ. ਰਾਧਾਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਐੱਮ. ਕੇ. ਨਾਇਰ 5 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ◌ੰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੁੱਖ ਤਲਾਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮੀਰ ਬੈਨਰਜੀ ਬਨਾਮ ਸੁਜਾਤਾ ਬੈਨਰਜੀ, 57 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ, ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਓਡੀਸ਼ਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਗੌਰੀ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦਿਉਮਨਾ ਕੁਮਾਰ ਏ ਦਾਸ 58 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਯੂ/ਐਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। 24 ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਤਲਾਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਐਚ. ਐਮ. ਏ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਨਿਯਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੈ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੀ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮੁੱਖ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਕਲਪਨਾ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਸ਼ਰਤ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, 59 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਯੂ/ਐਸ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। 24 ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ. ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ:

" 9. ..... ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਉਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਡਬਲਯੂ. ਈ. ਐਫ. ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਦੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਲੱਗ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਦਿੱਖ-ਪਤੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 125 (2) Cr.P.C ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਧਾਰਾ 125 ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ

ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੈਲ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਭਗਵਾਨ ਪਾਠਕ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਹੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ. ਭੁਵਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੀਨਾ 1 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ 9 ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਵਤਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ. ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਤਰਕ

ਇਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੱਭਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋਣਾ। ਨਿਰਭਰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਈ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਸਹਾਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਉਰਮਿਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਗੋਡਸੇ 62 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 125 Cr.P.C ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

" 13.3 . ..... ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤਹਿਤ ਬੇਸਹਾਰਾ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਪਏ ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ "ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ “ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ

ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ, ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਫਰਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਲਈ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਬਾਰੇ, ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਰਹੀ, ਉਹ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

V. ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਫਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੇ ਨਹੀਂ ਸਾਲ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਵਿਰੇਸ਼ ਛਾਵਾੜਾ ਬਨਾਮ ਵਿਰੇਸ਼ ਨਾਗਸੀ ਛਾਵਾੜਾ 63 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:

" ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਭੁੱਖਮਰੀ ਜਾਂ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(i) ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

(ਏ) ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਏ ਆਰ. ਡਬਲਯੂ. ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ XXI ਨਿਯਮ 94 ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ) ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ;

(ਅ) ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (6) (ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ)

(c) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 128।

(2) ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ./Cr.P.C ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

(iii) Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 125 (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਧਿਰ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ।

ਡਿਫੈਂਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ

(i) ਕੁੱਝ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਬਚਾਅ, ਤਾਂ ਜੋ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕੌਸ਼ਲਿਆ ਬਨਾਮ ਮੁਕੇਸ਼ ਜੈਨ 64 ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ, ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ।

((2) ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਾਣੀ ਬਨਾਮ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ 65 ਇੱਕ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਕਈ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿਃ

. ਕਾਨੂੰਨ ਇੰਨਾ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਏ। ਜੇ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਟੁੱਟ ਜਾਓ "।

(3) ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਹਿੰਦਰ ਵਰਮਾ ਏ ਬਨਾਮ ਸਪਨਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀਃ

" 8. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਦਾਲਤ [2020] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੰਖੇਪ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ

ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਰਕਮ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 28ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਦਾਲਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਤੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਜਿਸ ਨੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, .ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਮੂਕ ਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬੇਵਸੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਫਾਂਸੀ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ. ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਡਿਫਾਲਟਰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਖਤਮ ਜਾਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਇਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕਥਿਤ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(iv) ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਮੀਨਾ 67 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਸੰਤੋਸ਼ ਸਹਿਗਲ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਰਾਰੀ ਲਾਲ ਸਹਿਗਲ, 68 ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ "ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ। ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ

" 5. ਇੱਥੇ-ਉੱਪਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਬਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਉਡ਼ੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੀਨਾ. ਅਸੀਂ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪਤੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਕਿਵੇਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੇ ਪਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਫਿਰ ਪਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜੇ ਬੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਬਚਾਅ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(v) ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ Ors.69 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਤੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਯੂ/ਐਸ. 125 (3) ਜਾਂ Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 421, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਤੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਡੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਬਲਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਕੀਤਾ।

(vi) ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 125 Cr.P.C ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰ ਦਿਵੇਦੀ ਬਨਾਮ ਰੁਚੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟਦਿਵੇਦੀ। 70 ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 (3) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਰੱਖ-

ਰਖਾਅ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਅਤੇ ਐੱਫ ਡਿਫੈਂਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਯੂ/ਐੱਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। 125 Cr.P.C ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼ਕਤੀ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੇਵਿਸ ਬਨਾਮ ਥਾਮਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ।

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਇੱਕ ਮਨੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਿਰਾਸਤ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁਰਕੀ, ਆਦਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 51,55,58,60 ਨੂੰ ਆਰਡਰ XXI ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕ

ਨਿਰਭਰ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ। ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਲਈ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੰਤਿਮ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਭਾਗ ਬੀ-1 ਤੋਂ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ:

(a) ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ

ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ/ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਰਹੇ।ਦੇਸ਼. ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ:

(i) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਹੈ, ਪਿਛਲੀ

ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਜਾਂ ਸੈੱਟ-ਆਫ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ;

(ii) ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(iii) ਜੇ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੋਧ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਅ) ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ

ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ I, II ਅਤੇ III, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੀਆਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਬੰਧਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ/ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ।

(c) ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ

ਕਿਸੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਭਾਗ ਬੀ-III ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਕ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਡੀ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਕ/ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(ਡੀ) ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ

ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਭਾਗ ਬੀ-IV ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(e) ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ/ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ/ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡੀ. ਵੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (6) ਅਤੇ Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 128, ਜੋ ਕਿ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 51,55,58,60 ਆਰ. ਡਬਲਯੂ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਜੀ XXI.

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਐੱਲ. ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ। ਐਮੀਸੀ ਕਿਊਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਸ਼ੇਨੋਏ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਗੋਪਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣਨ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ, ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ/ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।

ਐਨਕਲੋਸਰ ।

ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਲਈ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ

ਮੈਂ_____ ਡੀ/ਓ_____ ਜਾਂ ਐਸ/ਓ_____

ਉਮਰ_____ਬਾਰੇ_____ ਸਾਲ, ਨਿਵਾਸੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰੋ

ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

1. ਨਾਂਃ

2. ਉਮਰ/ਲਿੰਗਃ

3. ਯੋਗਤਾ (ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ)

4. ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ/ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ/ਵੱਖਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਜਾਂ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ। ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ।

5 ਵਿ ਆਹ ਦੀ ਮਿਤੀਃ

6 . ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀਃ

7. ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਮਾਸਿਕ ਖਰਚੇ (ਕਿਰਾਇਆ, ਘਰੇਲੂ ਖਰਚੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਬਿੱਲ, ਆਵਾਜਾਈ, ਆਦਿ):

ਬੀ. ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ

1. ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜਾਂ ਪਿਛਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਬਿਨੈਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਬਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ।

2. ਕੀ D.V.Act, Cr.P.C, ਐੱਚ. ਐੱਮ. ਏ., ਐੱਚ. ਏ. ਐੱਮ. ਏ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਦਿ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਏ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ।

3. ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ।

4. ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ।

5. ਕੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਕੋਈ ਸਵੈਇੱਛੁਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ/ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ।

C. ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

1. ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ।

ਏ. ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਃ

ਬੀ. ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗਃ

2. ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਡੀ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ/ਸਰੋਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ, ਸੰਪਤੀਆਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

3. ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਖਰਚੇ ਨਿਰਭਰ.

ਡੀ. ਡਿਪੈਂਨੈਂਟ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਨਿਰਭਰ ਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਵੇਰਵੇ ਜੇ ਕੋਈ

1. ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਜਾਂ ਬੱਚਾ/ਬੱਚਾ ਕਿਸੇ ਸਰੀਰਕ/ਮਾਨਸਿਕ ਅਪੰਗਤਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

2. ਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਭਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਪੰਗਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਲਗਭਗ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

3. ਕੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਜਾਂ ਬੱਚਾ/ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਜੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਰਭਰ ਮੈਂਬਰ ਜਾਨਲੇਵਾ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਹਿੰਗੇ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ ਹੋਣਗੇ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ/ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ।

E. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

1. ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਆਹ/ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ/ਪਿਛਲੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

2. ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਉਮਰ

3 . ਉਸ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੈ।

4 . ਨਿਰਭਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਖਰਚ।

ਏ. ਭੋਜਨ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ

ਅ. ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਸੀ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਵਿੱਦਿਅਕ, ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ/ਵਿਦਿਅਕ ਕੋਰਸ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਖਲਾਈ ਜਾਂ ਨਿਰਭਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਨਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ।

ਡੀ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ, ਮੌਰਗੇਜ, ਖਰਚੇ ਗਏ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਕਿਸ਼ਤ ਯੋਜਨਾ (ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਖਰਚੇ।

5. ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਦਿਅਕ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਵੈਇੱਛੁਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿਓ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

6 . ਕੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ?

ਐੱਫ. ਡਿਪੋਨੈਂਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ।

1. ਮਾਲਕ ਦਾ ਨਾਂ:

2. ਪਦਨਾਮਃ

3. ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਮਦਨਃ

4. ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹੋ, ਤਾਂ ਨਵੀਨਤਮ ਤਨਖਾਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਤਨਖਾਹ ਪਰਚੀਆਂ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ। ਖਾਤਾ, ਜੇ ਸਿੱਧੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

5. ਜੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਬੰਧਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਫਾਰਮ 16 ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

6. ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਲਾਭ, ਘਰ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਭੱਤਾ, ਯਾਤਰਾ ਭੱਤਾ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

7. ਕੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਓਃ

(1) ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ

(2) ਅਲੱਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ

(iii) ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

8. ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ, ਵਿਆਜ, ਸ਼ੇਅਰ, ਲਾਭਅੰਸ਼, ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ, ਐੱਫ. ਡੀ. ਆਰ., ਡਾਕਘਰ ਜਮ੍ਹਾਂ, ਮਿਉਚੁਅਲ ਫੰਡ, ਸਟਾਕ, ਡਿਬੈਂਚਰ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੀ. ਡੀ. ਐੱਸ.।

9. ਪਿਛਲੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

ਜੀ. ਡਿਪੈਂਡੈਂਟ 1 ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ (ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ)।

1.ਸਵੈ-ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇਃ

2. ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂਃ

3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀਃ

4. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਂਝੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ (ਖਾਤੇ/ਨਿਵੇਸ਼/ਐੱਫ. ਡੀ. ਆਰ./ਮਿਉਚੁਅਲ ਫੰਡ, ਸਟਾਕ, ਡਿਬੈਂਚਰ ਆਦਿ), ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀਃ

5. ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਵੇਰਵੇ, ਜੇ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨਃ

6. ਡਿਪੋਨੈਂਟ

7 ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ/ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ

8. ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਡੀਡਜ਼ ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਅਲਹਿਦਗੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਨ ਵੀ ਦੱਸੋ।

ਐਚ. ਡਿਪੋਨੈਂਟ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

1.ਡਿਪੋਨੈਂਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ, ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ, ਮੌਰਗੇਜ ਜਾਂ ਚਾਰਜ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ।

2 . ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਈ. ਐੱਮ. ਆਈ. ਦਾ ਵੇਰਵਾ।

3 . ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਃ

4 . ਅਸਲ ਉਧਾਰ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮਃ

5. ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਡਿਪੋਨੈਂਟ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

I. ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ/ਪੇਸ਼ੇਵਰ/ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ/ਉੱਦਮੀ

1. ਕਾਰੋਬਾਰ/ਪੇਸ਼ੇ/ਪੇਸ਼ੇ/ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ/ਕਾਰਜ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ।

2. ਕੀ ਕਾਰੋਬਾਰ/ਪੇਸ਼ਾ/ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ, ਇਕਲੌਤੀ ਮਲਕੀਅਤ, ਭਾਈਵਾਲੀ, ਐੱਲ. ਐੱਲ. ਪੀ., ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਐੱਚ. ਯੂ. ਐੱਫ., ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ? ਵੇਰਵੇ ਦਿਓ ਭਾਈਵਾਲੀ/ਕਾਰੋਬਾਰ/ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ/ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ। ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਲਾਭ/ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ।

3. ਕਾਰੋਬਾਰ/ਪੇਸ਼ੇ/ਭਾਈਵਾਲੀ/ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਆਮਦਨ।

4 . ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ/ਭਾਈਵਾਲੀ/ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ।

5. ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਆਡਿਟ ਕੀਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ। ਕੰਪਨੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ।

6. ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਫਾਈਲਿੰਗ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦਾ ਆਖਰੀ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ।

7. ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ/ਕਾਰੋਬਾਰ/ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਆਖਰੀ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰੋ।

ਜੇ. ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਪੋਨੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ

1. ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ। ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯੋਗਤਾਃ
2. ਕੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ।
3. ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਮਾਲਕ/ਕਾਰੋਬਾਰ/ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਰਿਹਾਇਸ਼?
4. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੈਪੋਨੈਂਟ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੇ. ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਗੈਰ-ਨਿਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨਾਗਰਿਕ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ।

1. ਨਾਗਰਿਕਤਾ, ਰਾਸ਼ਟਰੀਅਤਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਜੇਕਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਅਸਥਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

2. ਅਜਿਹੇ ਬਿਨੈਕਾਰ/ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨਤਮ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੱਤਰ ਈ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਨਵੀਨਤਮ ਸਬੰਧਤ ਬੈਂਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ।

3. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਬਿਨੈਕਾਰ/ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ।

4. ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ/ਦੂਜੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ।

5. ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਖਰਚੇ, ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਦੇ ਖਰਚੇ ਜਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ।

6.ਖਰਚਿਆਂ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵਾਂ ਵੇਰਵਾ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਰਭਰ ਮੈਂਬਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਲਾਨਨਾਮਾ

1. ਮੈਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ, ਖਰਚੇ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕੋਈ ਸੰਪਤੀ, ਆਮਦਨ, ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

2. ਮੈਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ, ਸੰਪਤੀਆਂ, ਆਮਦਨ, ਖਰਚਿਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਤਬਦੀਲੀ।

3. ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 199 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 191 ਅਤੇ 193 ਦੇ ਨਾਲ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 209 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 191,193,199 ਅਤੇ 209 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।

ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ

ਤਸਦੀਕ

ਇਸ ਦਿਨ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੇਰੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਲੁਕੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ, ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਰੋਕਤ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ

ਤਸਦੀਕ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਮੂਲ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਹਨ।

ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ

ਐਨਕਲੋਸਰ ॥

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਲਈ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ (ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ)

1. ਪੇਂਡੂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਹੱਦ, ਜਾਂ ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀਃ

2. ਮਲਕੀਅਤ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਜਮਾਬੰਦੀ/ਪਰਿਵਰਤਨ

3. ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ।

4. ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਭਾਵੇਂ ਗਿੱਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੁੱਕੀ ਜ਼ਮੀਨ।

5. ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀਃ

6. ਖੇਤੀਬਾੜੀ/ਬਾਗਬਾਨੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ:

7. ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ:

8. ਜੇ ਪੇਂਡੂ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਲੀਜ਼ਿੰਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈਃ

9. ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਆਮਦਨ।

10. ਕੀ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲੀਜ਼/ਬੱਤਾਈ ਉੱਤੇ ਲਈ ਗਈ ਹੈ (ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੇਂਡੂ/ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਥਿਤ ਹੈ)।

11. ((ਅ) ਕੀ ਕਿਸੇ ਪਸ਼ੂ ਦਾ ਮਾਲਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੱਝਾਂ, ਗਾਵਾਂ, ਬੱਕਰੀਆਂ, ਪਸ਼ੂ, ਪੋਲਟਰੀ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ, ਮਧੂ ਮੱਖੀ ਪਾਲਣ, ਸੂਰ ਪਾਲਣ ਆਦਿ, ਉਸ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ?

(ਅ) ਚਾਹੇ ਉਹ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ, ਪੋਲਟਰੀ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ।

12. ਕਰਜ਼ੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ

13. ਆਮਦਨ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰੋਤਃ

14. ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ

15. ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀਃ

ਐਲਾਨਨਾਮਾ

1. ਮੈਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ, ਖਰਚੇ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ, ਆਮਦਨ, ਖਰਚ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

2. ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ, ਸੰਪਤੀਆਂ, ਆਮਦਨ, ਖਰਚਿਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

3. ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 199 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 191 ਅਤੇ 193 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲਾ ਕੋਡ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 209 ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ। ਮੈਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 191,193,199 ਅਤੇ 209 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।

ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ

ਤਸਦੀਕ

ਇਸ ਦਿਨ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੇਰੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਲੁਕੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਮੂਲ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਹਨ।

ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ

ਘੋਰਾਬੰਦੀ III

ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ ਲਈ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ

1 . ਕੀ ਔਰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਧੀ ਹੈ।

2 . ਕੀ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ।

3. ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬੀਲੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

4. ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਉਪਨਾਮ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਖਾਸੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਉਪਨਾਮ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

5. ਔਰਤ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬੀਲੇ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

6. ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪੇ ਜਿੰਦਾ ਹਨ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਹਨ।

7. ਜੇ ਕੋਈ ਔਰਤ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਧੀ ਕੌਣ ਹੈ।

8. ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਚੱਲ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਤੋਂ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਹੈ।

9. ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਬਾਇਲੀ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਬਾਇਲੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਫਾਰਮੈਟ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਲਾਨਨਾਮਾ

1. ਮੈਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ, ਖਰਚੇ, ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕੋਈ ਸੰਪਤੀ, ਆਮਦਨ, ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

2. ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ, ਸੰਪਤੀਆਂ, ਆਮਦਨ, ਖਰਚਿਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

3. ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 199 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 191 ਅਤੇ 193 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 209 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 191,193,199 ਅਤੇ 209 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।

ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ

ਤਸਦੀਕ

ਇਸ ਦਿਨ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੇਰੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਲੁਕੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਰੋਕਤ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ, ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਹੀ ਮੰਨੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਮੂਲ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਹਨ।

ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate